# Sanal Müze Sanal Tur Memnuniyet Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Sanal Müze Sanal Tur Memnuniyet Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=29979

ARABPSYCHOLOGY.COM

## Özet

Sanal Müze Sanal Tur Memnuniyet Ölçe?i (SMSTM), Necmettin Teker ve A. Özer taraf?ndan 2016 y?l?nda Türkçe'ye uyarlama ve geçerlik/güvenirlik çal??malar? yap?larak kullan?ma sunulmu?tur. Ölçek, sanal müze turlar?ndan al?nan kullan?c? memnuniyet düzeyini ölçmeyi amaçlamaktad?r. Yap?lan psikometrik çal??malar sonucunda ölçe?in üç faktörlü bir yap?ya sahip oldu?u ve genel iç tutarl?l?k katsay?s?n?n (Cronbach alfa) .910 oldu?u belirlenmi?tir. Bu çal??ma, sanal ö?renme ortamlar?n?n ve dijital kültürel miras deneyimlerinin de?erlendirilmesi alan?nda önemli bir araç sa?lamaktad?r.

## Anahtar Kelimeler

Sanal Müze, Sanal Tur, Memnuniyet Ölçe?i, Ölçek Uyarlama, Geçerlik, Güvenirlik, Faktör Analizi

## Yazarlar

Necmettin Teker, A. Özer

## Amaç

Sanal Müze Sanal Tur Memnuniyet Ölçe?i'nin temel amac?, bireylerin sanal ortamda gerçekle?tirilen müze ziyaretlerinden ve bu turlar?n kendilerine sa?lad??? deneyimden ne ölçüde memnun kald?klar?n? psikometrik olarak geçerli ve güvenilir bir ?ekilde ölçmektir. Bu ölçek, dijitalle?en kültürel miras alan?nda kullan?c? deneyimini de?erlendirmek için kritik bir araç sunar.

Ölçe?in Türkçe'ye uyarlama çal??mas?, Teker ve Özer (2016) taraf?ndan gerçekle?tirilmi? olup, özgün ölçe?in kültürel ba?lamda tutarl?l???n? ve yap?sal bütünlü?ünü koruyarak Türkiye'deki kullan?c?lar için kullan?labilirli?ini sa?lamay? hedeflemi?tir.

## Yap?

Ölçek, sanal müze turlar?na yönelik kullan?c? memnuniyetini ölçen çok boyutlu bir yap?y? temsil etmektedir. Yap?lan Faktör Analizi çal??malar?, ölçe?in üç temel bile?enden olu?tu?unu göstermi?tir. Bu bile?enler, sanal tur deneyiminin farkl? yönlerini (örne?in, içerik kalitesi, etkile?im, teknik yeterlilik) kapsayarak genel memnuniyetin karma??k do?as?n? ortaya koymaktad?r.

Yap? geçerlik çal??malar?, bu üç boyutlu yap?n?n istatistiksel olarak güçlü oldu?unu ve ölçülmeye çal???lan memnuniyet özelli?inin önemli bir k?sm?n? (%65.344) aç?klad???n? do?rulam??t?r. Bu, ölçe?in teorik yap?s?n?n ampirik verilerle tutarl? oldu?unu göstermektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

## Geçerlik

SMSTM Ölçe?i'nin yap? geçerli?i, hem Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) hem de Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?larak titizlikle incelenmi?tir. Örneklem yeterlili?ini gösteren KMO de?eri .905 olarak yüksek bulunmu?tur. Bartlett testi anlaml? sonuç vermi?tir, bu da verilerin faktör analizi için uygun oldu?unu göstermektedir.

DFA sonuçlar?, model uyumunu de?erlendirmek için çe?itli uyum indeksleri kullan?larak analiz edilmi?tir. $X^2$/sd oran? 3.1 (475.31/151) olarak hesaplanm??t?r, bu de?er modelin kabul edilebilir düzeyde uyumlu oldu?unu i?aret eder. Di?er önemli uyum indeksleri ?unlard?r: RMSEA de?eri 0.08, GFI (?yilik Uyum ?ndeksi) de?eri .84, AGFI (Düzeltilmi? ?yilik Uyum ?ndeksi) de?eri .80, Standardize edilmi? RMR de?eri .080, ve NNFI ile CFI (Kar??la?t?rmal? Uyum ?ndeksi) de?erleri .94 olarak belirlenmi?tir. Bu indeks de?erleri, ölçe?in üç faktörlü yap?s?n?n verilerle iyi bir uyum sergiledi?ini kan?tlamaktad?r.

## Güvenirlik

Ölçe?in iç tutarl?l???, Cronbach alfa katsay?s? kullan?larak de?erlendirilmi?tir. Türkçe uyarlama ölçe?inin geneline ili?kin elde edilen güvenirlik katsay?s? oldukça yüksek olup, .910 olarak rapor edilmi?tir.

Bu yüksek iç tutarl?l?k katsay?s?, ölçek maddelerinin birbiriyle tutarl? oldu?unu ve sanal tur memnuniyeti gibi ayn? temel yap?y? ölçmekte ba?ar?l? oldu?unu göstermektedir. Bu bulgu, SMSTM Ölçe?i'nin ara?t?rma amaçlar? için güvenilir bir araç oldu?unu teyit etmektedir.

## Faktör Analizi

Faktör Analizi, ölçe?in yap?sal boyutlar?n? belirlemek için kritik bir rol oynam??t?r. AFA sonucunda, öz de?eri (eigenvalue) 1'in üzerinde olan 3 bile?en oldu?u tespit edilmi?tir. Bu bile?enlerin öz de?erleri s?ras?yla 10.081, 1.980 ve 1.6221'dir. Toplam varyans?n %65.344'ü bu üç bile?en taraf?ndan aç?klanmaktad?r.

Faktör yüklerinin sadele?tirilmesi amac?yla dik döndürme seçeneklerinden Varimax yöntemi kullan?lm??t?r. Döndürme sonras?nda öz de?erler s?ras?yla 7.075, 4.728 ve 1.880 olarak de?i?mi?tir. Aç?klanan toplam varyansa katk?lar? ise s?ras?yla %33.689, %22.513 ve %8.954 olmu?tur. Döndürme sonras?nda ilk iki faktörün toplam varyans?n?n %56.2 olmas? dikkat çekicidir. Döndürülmü? bile?enler matrisi incelendi?inde, tüm maddelerin faktör yük de?erlerinin 0.30'un üzerinde oldu?u görülmü? ve bu da 19 maddelik ölçe?in güçlü bir üç boyutlu yap?y? destekledi?ini kan?tlam??t?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM

## Araç Bilgileri

**Test Type:** Uyarlama Ölçe?i (Adaptasyon)

**Format:** Likert Tipi Derecelendirme Ölçe?i

**Language Available:** Türkçe

**Population Group:** Sanal Müze/Sanal Tur kat?l?mc?lar?

**Age Group:** Belirtilmemi? (Genellikle yeti?kin veya üniversite ö?rencisi örneklemleri beklenir)

**Population Details:** Ölçe?in geçerlik ve güvenirlik çal??mas?, Türkiye'deki kullan?c?lar üzerinde gerçekle?tirilmi?tir.

**Test Methodology:** 19 maddeden olu?maktad?r. Derecelendirme, 6'l? Likert tipi format?ndad?r: Kesinlikle Kat?l?yorum, Orta Derecede Kat?l?yorum, Biraz Kat?l?yorum, Biraz Kat?lm?yorum, Orta Derecede Kat?lm?yorum, Kesinlikle Kat?lm?yorum.

## Anahtar Kelimeler

Sanal Müze, Sanal Tur, Kullan?c? Memnuniyeti, Cronbach alfa, Yap?sal E?itlik Modellemesi, Psikometri

## Yazarlar

**Author ORCID Identifier:** Bilgi mevcut de?ildir.

**Affiliation Email addresses:** teker@ankara.edu.tr (Sorumlu Yazar: Necmettin Teker)

**Correspondence Address:** Bilgi mevcut de?ildir.

## ?zinler, Ücret ve Test Y?l?

**Test Y?l?:** Ölçe?in Türkçe'ye uyarlama ve geçerlik/güvenirlik çal??mas? 2016 y?l?nda yay?mlanm??t?r.

**?zinler ve Ücret:** Ölçe?in kullan?m ko?ullar? ve ücret bilgileri için sorumlu yazar Necmettin Teker ile ileti?ime geçilmesi önerilir.

## Kaynaklar

ARABPSYCHOLOGY.COM

Teker, N. ve Özer, A. (2016). Sanal Müze Sanal Tur Memnuniyet Ölçe?inin Türkçe'ye uyarlanmas?: Geçerlik ve güvenirlik çal??mas?. *Milli E?itim, 45*(209), 314-335.

Büyüköztürk, ?. (2006). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitab?: ?statistik, ara?t?rma deseni, SPSS uygulamalar? ve yorumlama.* Ankara: Pegem A Yay?nc?l?k.

Makalenin orijinaline Dergipark üzerinden eri?im sa?lanabilir: dergipark.gov.tr

Ölçe?in orijinal PDF dosyas? burada indirilebilir: sanal-muze-sanal-tur-memnuniyet-olcegi-toad.pdf

## Sanal Müze Sanal Tur Memnuniyet Ölçe?i Maddeleri

**ÖNEML?:** Ölçe?in maddeleri kaynak içerikte yer almamaktad?r. Maddelere ula?mak için ilgili makaleye (Teker ve Özer, 2016) ba?vurulmal?d?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM